

Briselē, 2016. gada 24. novembrī
(OR. en)

14747/16

**Starpiestāžu lieta:
2013/0443 (COD)**

**CODEC 1716
ENV 733
ENER 397
IND 252
TRANS 455
ENT 216
SAN 401
PE 110**

INFORMATĪVA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK – Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums (Strasbūra, 2016. gada 21. un 24. novembris)

I. IEVADS

Parlaments 2015. gada 28. oktobra plenārsēdē pieņēma 124 grozījumus (grozījumi Nr. 1-53, 55-91, 95-118, 123-127, 131, 134-136 un 152) direktīvas priekšlikumā, bet pēc tam balsojumu par normatīvo rezolūciju atlika uz kādu no nākamajām sesijām – tādējādi nepabeidzot Parlamenta pirmo lasījumu. Tā vietā priekšlikums tika nodots atpakaļ Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejai ¹.

¹ Dok. 13347/15.

Saskaņā ar LESD 294. pantu un Kopīgo deklarāciju par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem ¹ Padome, Eiropas Parlaments un Komisija vairākkārt neoficiāli sazinājās, lai vienotos par šo lietu pirmajā lasījumā, tādējādi izvairoties no vajadzības pēc otrā lasījuma un samierināšanas procedūras.

Pēc minētās saziņas Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja iesniedza vēl vienu kompromisa grozījumu (grozījums Nr. 154), ar ko bija paredzēts aizstāt 124 jau pieņemtos grozījumus. Par grozījumu Nr. 154 vienojās minētajā neoficiālajā saziņā.

II. BALSĒJUMS

Balsošanā 2016. gada 23. novembrī Parlaments pieņēma grozījumu Nr. 154 direktīvas priekšlikumā un pēc tam pieņēma normatīvo rezolūciju, tādējādi pabeidzot Parlamenta pirmo lasījumu.

Ar grozījumu Nr. 154 aizstāja iepriekš pieņemtos 124 grozījumus. Komisijas priekšlikums, kas ir tādējādi grozīts ar grozījumu Nr. 154, ir Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā, kura ir ietverta šā dokumenta pielikumā izklāstītajā normatīvajā rezolūcijā ².

Parlamenta nostāja atbilst tam, par ko iestādes iepriekš bija vienojušās. Tāpēc Padomei vajadzētu spēt apstiprināt Parlamenta nostāju.

Pēc tam leģislatīvo aktu pieņemtu tādā redakcijā, kas atbilst Parlamenta nostājai.

¹ OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.

² Parlamenta nostājas versija normatīvajā rezolūcijā ir iezīmēta, norādot ar grozījumiem izdarītās izmaiņas Komisijas priekšlikumā. Papildinājumi Komisijas tekstā ir izcelti *treknā slīprakstā*. Ar simbolu "■" ir norādīti svītrojumi.

(23.11.2016)

Dažu atmosfēru piesārņojošo vielu emisiju samazināšana *I**

Eiropas Parlamenta 2016. gada 23. novembra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dažu atmosfēru piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un Direktīvas 2003/35/EK grozīšanu (COM(2013)0920 – C7-0004/2014 – 2013/0443(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2013)0920),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 192. panta 1. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C7-0004/2014),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2014. gada 10. jūlija atzinumu¹,
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2014. gada 7. oktobra atzinumu²,
- ņemot vērā Padomes pārstāvja 2016. gada 30. jūnija vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Eiropas Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu
- ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
- ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ziņojumu un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas un Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas atzinumus (A8-0249/2015),

¹ OV C 451, 16.12.2014., 134. lpp.

² OV C 415, 20.11.2014., 23. lpp.

1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju¹;
2. prasa Komisijai priekšlikumu iesniegt vēlreiz, ja tā ir paredzējusi šo priekšlikumu būtiski grozīt vai aizstāt ar citu tekstu;
3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

¹ Ar šo nostāju aizstāj 2015. gada 28. oktobrī pieņemtos grozījumus (Pieņemtie teksti P8_TA(2015)0381).

P8_TC1-COD(2013)0443

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2016. gada 23. novembrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/... par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru³,

¹ OV C 451, 16.12.2014., 134. lpp.

² OV C 415, 20.11.2014., 23. lpp.

³ Eiropas Parlamenta 2016. gada 23. novembra nostāja.

tā kā:

- (1) Pēdējos 20 gados Savienībā ir panākts ievērojams progress antropogēno emisiju gaisā un gaisa kvalitātes jomā, **jo īpaši ar** mērķtiecīgas Savienības politikas palīdzību, tostarp Komisijas 2005. gada 21. septembra paziņojumu "Tematiskā stratēģija par gaisa piesārņojumu" ("*TSAP*"). Būtiska loma šajā progresā ir bijusi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2001/81/EK ¹, jo ar to tika noteiktas dalībvalstu sēra dioksīda (SO₂), slāpekļa oksīdu (NO_x), amonjaka (NH₃) un nemetāna gaistošo organisko savienojumu (NMGOS) kopējo gada emisiju maksimālās robežvērtības, sākot ar 2010. gadu. Tā rezultātā no 1990. līdz 2010. gadam Savienībā sēra dioksīdu emisijas tika samazinātas par 82 %, slāpekļa oksīda emisijas par 47 %, nemetāna gaistošo organisko savienojumu emisijas par 56 % un amonjaka emisijas – par 28 %. Tomēr, kā norādīts Komisijas 2013. gada 18. decembra paziņojumā "Tīru gaisu Eiropā" ("*pārskatītais TSAP*") **■**, cilvēku veselība un vide joprojām ir pakļauta būtiskai negatīvai ietekmei un būtiskiem riskiem.
- (2) Septītajā vides rīcības programmā ² ir apstiprināts Savienības ilgtermiņa mērķis gaisa politikas jomā – panākt tādu gaisa kvalitātes līmeni, kas nerada būtisku negatīvu ietekmi un būtiskus riskus cilvēku veselībai un videi, un šajā nolūkā ir pausts aicinājums pilnībā ievērot spēkā esošos Savienības tiesības aktus gaisa kvalitātes jomā, stratēģiskos mērķus un pasākumus laikposmam pēc 2020. gada, pastiprināt centienus tajos apvidos, kuros iedzīvotāji un ekosistēmas ir pakļautas augstiem gaisu piesārņojošo vielu līmeņiem, un pastiprināt jo īpaši klimata pārmaiņu un bioloģiskās daudzveidības jomā noteikto gaisa kvalitātes tiesību aktu un Savienības politikas mērķu sinerģiju.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/81/EK (2001. gada 23. oktobris) par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēru piesārņojošām vielām (OV L 309, 27.11.2001., 22. lpp.).

² **■** Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1386/2013/ES (2013. gada 20. novembris) par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2020. gadam "Labklājīga dzīve ar pieejamajiem planētas resursiem" (OVL 354, 28.12.2013., 171. lpp.).

- (3) Pārskatītajā *TSAP* ir noteikti jauni stratēģiskie mērķi laikposmam līdz 2030. gadam, lai pietuvinātos Savienības ilgtermiņa mērķim gaisa kvalitātes jomā.
- (4) ***Dalībvalstis un Savienība gatavojas ratificēt Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas 2013. gada Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu, kuras mērķis ir aizsargāt cilvēku veselību un vidi, samazinot dzīvsudraba emisijas no esošajiem un jauniem avotiem, lai konvencija varētu stāties spēkā 2017. gadā. Komisijai būtu pastāvīgi jāpārskata paziņotās emisijas, ko rada minētais piesārņotājs.***
- (5) Dalībvalstis un Savienība ir puses Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) 1979. gada Konvencijai par pārrobežu gaisa piesārņojumu lielos attālumos ("*LRTAP* konvencija") un vairākiem tās protokoliem, tostarp 1999. gada Gēteborgas Protokolam par paskābināšanās, eitrofikācijas un piezemes ozona samazināšanu, kas tika pārskatīts 2012. gadā ("*pārskatītais Gēteborgas protokols*").

- (6) Attiecībā uz 2020. gadu un laikposmu pēc tā – pārskatītajā **■** Gēteborgas protokolā katrai pusei, par bāzes gadu ņemot 2005. gadu, ir noteiktas jaunas emisiju samazināšanas saistības attiecībā uz sēra dioksīdu, slāpekļa oksīdu, nemetāna gaistošajiem organiskajiem savienojumiem, amonjaku un smalkajām daļiņām, tiek veicināta kvēpu emisiju samazināšana un tiek aicināts apkopot un uzkrāt informāciju par gaisu piesārņojošo vielu koncentrācijas un nosēdumu negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību un vidi un piedalīties uz sekām vērstās programmās saskaņā ar *LRTAP* konvenciju.
- (7) Tādēļ būtu jāpārskata ar Direktīvu 2001/81/EK valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju līmeņu režīms, lai to pielāgotu Savienības un dalībvalstu starptautiskajām saistībām. ***Minētajā nolūkā valstu emisiju samazināšanas saistības attiecībā uz ikvienam gadam laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam šajā direktīvā ir identiskas tām, kas noteiktas pārskatītajā Gēteborgas protokolā.***
- (8) Dalībvalstīm šī direktīva būtu jāīsteno tā, lai efektīvi veicinātu, ka tiek sasniegti Savienības ilgtermiņa mērķi gaisa kvalitātes jomā, kā tos atbalsta Pasaules Veselības organizācijas pamatnostādnes, un Savienības bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzības mērķi, samazinot paskābināšanās, eitrofikācijas un ozona gaisa piesārņojumu līmeņus un nosēdumus zem kritiskās slodzes un līmeņiem, kā izklāstīts *LRTAP* konvencijā.

- (9) Šai direktīvai arī būtu jānodrošina ieguldījums Savienības tiesību aktos izklāstīto gaisa kvalitātes mērķu sasniegšanā *izmaksu ziņā efektīvā veidā* un klimata pārmaiņu ietekmju mazināšanā *papildus* gaisa kvalitātes uzlabojumiem globālā mērogā, *un Savienības klimata un enerģētikas politiku sinerģiju uzlabšanā, vienlaikus izvairoties no spēkā esošo Savienības tiesību aktu dublēšanās.*
- (10) Šī direktīva arī dod ieguldījumu tādu ar veselību saistītu izmaksu samazināšanā, kas Savienībā rodas gaisa piesārņojuma dēļ, uzlabojot Savienības iedzīvotāju dzīves kvalitāti, kā arī pārejas uz zaļo ekonomiku atbalstīšanā.
- (11) Šai direktīvai būtu jāpalīdz pakāpeniski mazināt gaisa piesārņojumu, balstoties uz samazinājumiem, kas panākti, pateicoties tādiem Savienības tiesību aktiem gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā, kuri ir attiecas uz konkrētu vielu emisijām.
- (12) Savienības tiesību aktiem gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā būtu efektīvi jāpanāk paredzētais emisiju samazinājums. Neefektīvu Savienības tiesību aktu gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā identificēšana un reaģēšana uz tiem agrīnā posmā ir būtiska, lai sasniegtu plašākus gaisa kvalitātes mērķus, – to apliecina neatbilstība starp EURO 6 automobiļu ar dīzeļdzinēju radīto faktisko un pārbaudēs konstatēto slāpekļa oksīdu emisiju daudzumu.

(13) Dalībvalstīm būtu jāizpilda emisiju samazināšanas saistības, kas šajā direktīvā izklāstītas, *no* 2020. līdz 2029. gadam un *no* 2030. gada. Lai nodrošinātu demonstrējamus panākumus 2030. gada saistību izpildē, dalībvalstīm **2025. gadā būtu jāapzina indikatīvi emisiju līmeņi, kuri būtu tehniski realizējami un kuri nebūtu** saistīti ar nesamērīgām izmaksām, **un tām būtu jācenšas nodrošināt atbilstību šādiem līmeņiem.** Ja emisijas 2025. gadam nevar

▮ ierobežot **saskaņā ar noteikto samazinājumu trajektoriju**, dalībvalstīm turpmākajos ziņojumos, ko tās sagatavo, ievērojot šo direktīvu, būtu jāpaskaidro minētās novirzes iemesli, kā arī pasākumi, kas ļaus dalībvalstīm atgriezties pie savu trajektoriju ievērošanas.

▮

(14) *Valstu emisiju samazināšanas saistības, kas šajā direktīvā noteiktas laikposmam no 2030. gada, ir balsītas uz TSAP 2015. gada janvāra ziņojumā Nr. 16 (“TSAP 16”) ietvertu aplēsto samazināšanas potenciālu katrā no dalībvalstīm, tehniskajās pārbaudēs par atšķirībām, kuras pastāv starp valstu aplēsēm un TSAP 16 ietvertajām aplēsēm, un uz politisko mērķi – līdz 2030. gadam (salīdzinājumā ar 2005. gadu) vispārējo ietekmes uz veselību samazinājumu saglabāt pēc iespējas tuvāk Komisijas šīs direktīvas priekšlikumā minētajam. Lai uzlabotu pārredzamību, Komisijai būtu jāpublicē TSAP 16 izmantotie pamata pieņēmumi.*

(15) *Atbilstība valstu emisiju samazināšanas saistībām būtu jāizvērtē, izmantojot atsauci uz konkrēto metodoloģisko statusu saistību noteikšanas brīdī.*

(16) *Ziņošanas prasības un emisiju samazināšanas saistības būtu jābalsta uz valstu energopatēriņu un pārdoto degvielu daudzumu. Tomēr dažas dalībvalstis saskaņā ar LRTAP konvenciju par atbilstības pamatu var izvēlēties izmantot valsts kopējās emisijas, ko aprēķina, pamatojoties uz degvielām, kuras izmanto saistībā ar autotransporta nozari. Minētā iespēja būtu jā saglabā šajā direktīvā, lai nodrošinātu starptautisko un Savienības tiesību saskaņotību.*

- (17) *Lai risinātu dažas nenoteiktības, kas saistītas ar valstu emisiju samazināšanas saistību noteikšanu, pārskatītajā Gēteborgas protokolā ir ietvertas elastīguma iespējas, kuras būtu jāiekļauj šajā direktīvā. Jo īpaši ar pārskatīto Gēteborgas protokolu ir izveidots mehānisms valstu emisiju pārskatu koriģēšanai un vidējā valstu gada emisiju lieluma aprēķināšanai uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus, ja ir izpildīti daži nosacījumi. Turklāt šajā direktīvā būtu jāparedz elastīguma iespējas, ja tā nosaka samazināšanas saistības, kuras pārsniedz izmaksu ziņā efektīvu samazinājumu, kāds noteikts TSAP 16, un arī lai palīdzētu dalībvalstīm tādu pēkšņu un ārkārtēju notikumu gadījumā, kuri saistīti ar enerģijas ražošanu vai piegādi, – ar noteikumu, ka ir izpildīti konkrēti nosacījumi. Komisijai būtu jāuzrauga minēto elastīguma iespēju izmantošana, ņemot vērā ieteikumus, kas izstrādāti saskaņā ar LRTAP konvenciju. Lai izvērtētu pieteikumus korekciju veikšanai, būtu jāuzskata, ka emisiju samazināšanas saistības laikposmam no 2020. līdz 2029. gadam ir noteiktas 2012. gada 4. maijā, proti, dienā, kad Gēteborgas protokols tika pārskatīts.*
- (18) Katrai dalībvalstij būtu jāizstrādā un jāīsteno valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programma, lai izpildītu tai noteiktās emisiju samazināšanas saistības un efektīvi sekmētu mērķu sasniegšanu gaisa kvalitātes jomā. Minētajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāņem vērā nepieciešamība samazināt emisijas, *jo īpaši slāpekļa oksīdu un smalko daļiņu emisijas*, tajās zonās un aglomerācijās, kuras ietekmē pārmērīga gaisu piesārņojošo vielu koncentrācija, un/vai tajās zonās un aglomerācijās, kuras rada ievērojamu gaisa piesārņojumu citās zonās un aglomerācijās, tostarp kaimiņvalstīs. Tādēļ valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmām būtu jāveicina atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/50/EK ¹ 23. pantam izveidoto gaisa kvalitātes plānu sekmīga īstenošana.

█

¹ *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/50/EK (2008. gada 21. maijs) par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai (OV L 152, 11.6.2008., 1. lpp.).*

- (19) *Lai samazinātu emisijas no antropogēniem avotiem, valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmās būtu jāapsver pasākumi, kas piemērojami visām attiecīgajām nozarēm, tostarp lauksaimniecībai, enerģētikai, rūpniecībai, autotransportam, iekšzemes kuģniecībai, mājokļu apkurei un autoceļiem neparedzētas mobilās tehnikas un šķīdinātāju izmantošanai. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu būt tiesībām lemt par pasākumiem, kuri jāpieņem, lai izpildītu šajā direktīvā noteiktās emisiju samazināšanas saistības.*
- (20) *Dalībvalstīm, izstrādājot valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas, būtu jāņem vērā paraugprakse, ar kādu vēršas cita starpā pret viskaitīgākajiem piesārņotājiem, kas ir ietilpst direktīvas darbības jomā, attiecībā uz jutīgām iedzīvotāju grupām.*
- (21) *Lauksaimniecība rada būtiskas amonjaka un smalko daļiņu emisijas gaisā. Lai samazinātu minētās emisijas, valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmās būtu jāiekļauj pasākumi, kas piemērojami lauksaimniecības nozarei. Šādiem pasākumiem vajadzētu būt izmaksu ziņā efektīviem un balstītiem uz konkrētu informāciju un datiem, ņemot vērā jaunākās zinātnes atziņas un dalībvalstu līdz šim veiktos pasākumus. Kopējā lauksaimniecības politika sniedz dalībvalstīm iespēju ar konkrētiem pasākumiem dot ieguldījumu gaisa kvalitātes uzlabošanā. Turpmāks novērtējums sniegs labāku izpratni par minēto pasākumu ietekmi.*

- (22) *Gaisa kvalitātes uzlabošanās būtu jāpanāk ar samērīgiem pasākumiem. Veicot lauksaimniecības nozarei piemērojamus pasākumus, kuri jāiekļauj valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmās, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiek pilnībā ņemta vērā to ietekme uz mazajām saimniecībām, lai, cik vien iespējams, ierobežotu jebkādas papildu izmaksas.*
- (23) *Ja par konkrētiem pasākumiem, ko saskaņā ar valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmām veic, lai novērstu emisijas lauksaimniecības nozarē, ir tiesības saņemt finansiālu atbalstu, jo īpaši par pasākumiem, kurus veic saimniecības un kuru dēļ tām ir ievērojami jāmaina prakse vai jāveic ievērojami ieguldījumi, Komisijai būtu jāatvieglo piekļuve šādam finansiālam atbalstam un citam pieejamam Savienības finansējumam.*
- (24) *Lai samazinātu emisijas, dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja atbalsēt ieguldījumu novirzīšanu uz tīrām un efektīvām tehnoloģijām. Inovācija var palīdzēt uzlabot ilgtspējību un atrisināt problēmas to rašanās vietās, uzlabojot nozaru īstenotus pasākumus gaisa kvalitātes problēmu risināšanai.*
- (25) Valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas, tostarp analīze, kas ir pamatā politikas un pasākumu apzināšanai, būtu regulāri jāatjaunina.

- (26) Lai izstrādātu labi pamatotas valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas un jebkādu nozīmīgus atjauninājumus, dalībvalstīm šīs programmas un atjauninājumi būtu jāapspriež ar sabiedrību un kompetentajām iestādēm visos līmeņos un kamēr vēl ir iespējams izvēlēties starp dažādām politikas un pasākumu iespējām. Saskaņā ar prasībām, kas izklāstītas Savienības un starptautiskajās tiesībās, tostarp ANO/EEK 1991. gada Konvencijā par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā ("Espo konvencija") un tās 2003. gada Protokolā par stratēģisko vides novērtējumu, dalībvalstīm būtu jāiesaistās pārrobežu apspriedēs gadījumos, kad to programmu īstenošana varētu ietekmēt gaisa kvalitāti citā dalībvalstī vai trešā valstī. ■
- (27) *Šīs direktīvas mērķis cita starpā ir aizsargāt cilvēku veselību. Kā jau daudzkārt ir norādījusi Tiesa - principā liegt attiecīgajām personām iespēju atsaukties uz direktīvā uzliktajiem pienākumiem būtu nesaderīgi ar saistošo raksturu, kāds ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 288. panta trešo daļu ir piešķirts direktīvai. Minētais apsvērums jo īpaši ir piemērojams attiecībā uz direktīvu, kuras mērķis ir ierobežot un samazināt gaisa piesārņojumu un kura līdz ar to ir izstrādāta, lai aizsargātu cilvēku veselību.*
- (28) Dalībvalstīm būtu jā sagatavo un jā ziņo valstu emisiju pārskati un prognozes, kā arī informatīvi pārskatu ziņojumi par visām šajā direktīvā ietvertajām gaisu piesārņojošām vielām, kas tādējādi ļautu Savienībai izpildīt savus ziņošanas pienākumus saskaņā ar LRTAP konvenciju un tās protokoliem.

- (29) Lai saglabātu vispārēju konsekveni Savienībā kopumā, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka Komisijai ziņotie valstu emisiju pārskati un prognozes, kā arī informatīvie pārskati pilnībā atbilst tiem ziņojumiem, kas tām jāsniedz saskaņā ar *LRTAP* konvenciju.
- (30) Lai novērtētu šajā direktīvā izklāstīto valstu emisiju samazināšanas saistību efektivitāti, dalībvalstīm būtu arī jāmonitorē ***gaisa piesārņojuma ietekme uz*** sauszemes un ūdens ekosistēmām **■** un jāziņo par šādu ietekmi. ***Lai nodrošinātu izmaksu ziņā efektīvu pieeju, dalībvalstīm būtu jāspēj izmantot šajā direktīvā minētos fakultatīvos monitoringa rādītājus un būtu jāveic saskaņošana ar citām monitoringa programmām, kas izveidotas atbilstīgi saistītām direktīvām un – attiecīgā gadījumā – atbilstīgi LRTAP konvencijai.***
- (31) ***Būtu jāizveido Eiropas Tīra gaisa forums, iesaistot visas ieinteresētās personas, tostarp dalībvalstu kompetentās iestādes visos attiecīgajos līmeņos, lai apmainītos ar pieredzi un paraugpraksi, jo īpaši, lai dotu ieguldījumu ieteikumos un sekmētu to, ka tiek saskaņoti īstenoti Savienības tiesību akti un politikas nostādnes, kas saistītas ar gaisa kvalitātes uzlabošanu.***
- (32) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/4/EK ¹ dalībvalstīm būtu jānodrošina aktīva un sistemātiska informācijas izplatīšana elektroniskā veidā.
- (33) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/35/EK ² ir jāgroza, lai nodrošinātu konsekveni starp minēto direktīvu un ANO/EEK 1998. gada Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju vērsties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ("Orhūsas konvencija").

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/4/EK (2003. gada 28. janvāris) par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/35/EK (2003. gada 26. maijs), ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju griezties tiesās groza Padomes Direktīvas 85/337/EEK un 96/61/EK (OV L 156, 25.6.2003., 17. lpp.).

- (34) Lai ņemtu vērā tehniskos sasniegumus *un* norises *starptautiskā līmenī*, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz I pielikuma, kā arī III pielikuma 2. daļas **■** un *IV pielikuma grozīšanu, lai pielāgotu tos norisēm saistībā ar LRTAP konvenciju, un attiecībā uz V pielikuma grozīšanu, lai pielāgotu to* tehnikas un zinātnes attīstībai *un norisēm saistībā ar LRTAP konvenciju*. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (35) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus elastīguma iespēju un valstu gaisa ierobežošanas programmu īstenošanai atbilstīgi šai direktīvai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011².
- (36) Dalībvalstīm būtu jānosaka noteikumi par sankcijām, kas piemērojamas saskaņā ar šo direktīvu pieņemtu valsts noteikumu pārkāpšanas gadījumā, un jānodrošina to īstenošana. Minētajām sankcijām vajadzētu būt iedarbīgām, samērīgām un atturošām.

¹ OV L 123, 12.5.2016., 1.lpp.

² *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).*

- (37) Ņemot vērā Direktīvā 2001/81/EK veicamo grozījumu raksturu un apmēru, tā būtu jāaizstāj, lai pastiprinātu juridisko noteiktību, skaidrību, pārredzamību un tiesību aktu vienkāršošanu. Lai nodrošinātu gaisa kvalitātes uzlabošanās nepārtrauktību, dalībvalstīm būtu jāievēro Direktīvā 2001/81/EK noteiktais valstu emisiju maksimums, līdz 2020. gadā stāsies spēkā jaunās šajā direktīvā izklāstītās valstu emisiju samazināšanas saistības.
- (38) Ņemot vērā, ka šīs direktīvas mērķi, proti, nodrošināt iedzīvotāju veselības un vides aizsardzību augstā līmenī, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet gaisa piesārņojuma pārrobežu rakstura dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (39) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ¹ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

¹ *OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.*

1. pants

Mērķi un priekšmets

- 1. Virzībā uz to, lai sasniegtu tādu gaisa kvalitātes līmeni, kas nerada būtisku negatīvu ietekmi un būtiskus riskus cilvēku veselībai un videi, ar šo direktīvu nosaka emisiju samazināšanas saistības attiecībā uz dalībvalstu sēra dioksīda (SO₂), slāpekļa oksīdu (NO_x), nemetāna gaistošo organisko savienojumu (NMGOS), amonjaka (NH₃) un smalko daļiņu (PM_{2,5}) antropogēnajām emisijām gaisā, un nosaka, ka ir jāizstrādā, jāpieņem un jāīsteno valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas un ka ir jāveic ar minētajām piesārņojošām vielām un pārējām piesārņojošām vielām, kas minētas I pielikumā, saistītu emisiju un to ietekmju monitorings, un jāziņo par to.**
- 2. Šī direktīva arī dod ieguldījumu, lai sasniegtu:**

 - a) Savienības tiesību aktos izklāstītos gaisa kvalitātes mērķus un virzību uz Savienības ilgtermiņa mērķi sasniegt tādu gaisa kvalitātes līmeni, kas atbilst Pasaules Veselības organizācijas publicētajām gaisa kvalitātes pamatnostādnēm;**
 - b) Savienības bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu mērķus saskaņā ar Septīto vides rīcības programmu;**
 - c) labāku sinerģiju starp Savienības politiku gaisa kvalitātes jomā un citām attiecīgām Savienības politikas jomām, jo īpaši klimata un enerģētikas politiku.**

2. pants
Darbības joma

1. Šo direktīvu piemēro I pielikumā minēto piesārņojošo vielu emisijām, kuras rodas no visu veidu avotiem dalībvalstu teritorijā, to ekskluzīvajās ekonomiskajās zonās un piesārņojuma ierobežošanas zonās.
2. **Šī direktīva neattiecas uz** emisijām Kanāriju salās, Francijas aizjūras departamentos, Madeirā un Azoru salās.

3. pants
Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "emisija" ir vielas izdalīšanās no stacionāra vai difūza piesārņojuma avota atmosfērā;
- 2) **"antropogēnas emisijas" ir tādas piesārņojošo vielu emisijas gaisā, kuras ir saistītas ar cilvēku darbību;**
- 3) "ozona prekursori" ir slāpekļa oksīdi, nemetāna gaistošie organiskie savienojumi, metāns un oglekļa monoksīds;

- 4) "gaisa kvalitātes mērķi" ir Direktīvā 2008/50/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/107/EK ¹ noteiktie gaisa kvalitātes robežlielumi, mērķlielumi un saistības attiecībā uz ekspozīcijas koncentrāciju;
- 5) **"sēra dioksīds" jeb SO₂ ir visi sēra savienojumi, kas izteikti kā sēra dioksīds (SO₂), tostarp sēra trioksīds (SO₃), sērskābe (H₂SO₄) un reducēti sēra savienojumi, piemēram, sērūdeņradis (H₂S), merkaptāni un dimetilsulfīdi;**
- 6) "slāpekļa oksīdi" jeb NO_x ir slāpekļa monoksīds un slāpekļa dioksīds, kas izteikti kā slāpekļa dioksīds;
- 7) "nemetāna gaistošie organiskie savienojumi" jeb "NMGOS" ir visi organiskie savienojumi, izņemot metānu, kuri, saules gaismā reaģējot ar slāpekļa oksīdiem, var radīt fotoķīmiskus oksidētājus;
- 8) **"smalkās daļiņas" jeb "PM_{2,5}" ir daļiņas, kuru aerodinamiskais diametrs ir vienāds ar vai mazāks par 2,5 mikrometriem (μm);**
- 9) "kvēpi" ir oglekli saturošas daļiņas, kas absorbē gaismu;

¹ ***Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/107/EK (2004. gada 15. decembris) par arsēnu, kadmiju, dzīvsudrabu, niķeli un policikliskiem aromātiskiem ogleņūdeņražiem apkārtējā gaisā (OV L 23, 26.1.2005., 3. lpp.).***

- 10) "valstu emisiju samazināšanas saistība" ir dalībvalstu pienākums samazināt kādas vielas emisiju; tā precizē minimālo emisijas samazinājuma apjomu, kāds jāpanāk mērķa kalendārajā gadā, un ir izteikta kā procentuāls apjoms no kopējām emisijām, kas radušās bāzes gadā (2005. gads);
- 11) "pacelšanās un nolaišanās cikls" ir cikls, kas ietver gaisa kuģa manevrēšanu uz zemes, pacelšanos, augstuma uzņemšanu, tuvošanos, nolaišanos un visas citas gaisa kuģa darbības, kas notiek zem 3000 pēdu augstuma;
- 12) "starptautiskā jūras satiksme" ir braucieni jūrā un piekrastes ūdeņos ar jebkura karoga kuģi – izņemot zvejas kuģus –, kurš atstāj vienas valsts teritoriju un iebrauc citas valsts teritorijā;
- █
- 13) "piesārņojuma ierobežošanas zona" ir jūras zona, kas nepārsniedz 200 jūras jūdzes no bāzes līnijām, no kurām tiek mērīts teritoriālās jūras *platums*, un ko izveidojusi dalībvalsts, lai novērstu, samazinātu un ierobežotu kuģu radīto piesārņojumu saskaņā ar spēkā esošajiem starptautiskajiem noteikumiem un standartiem;

- 14) ***"Savienības tiesību akti gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā" ir Savienības tiesību akti, kuru mērķis ir samazināt gaisu piesārņojošo vielu emisijas, uz kurām attiecas šī direktīva, veicot mazināšanas pasākumus to avotā.***

4. pants

Valstu emisiju samazināšanas saistības

1. Dalībvalstis ierobežo vismaz savas ikgadējās sēra dioksīda, slāpekļa oksīdu, nemetāna gaistošo organisko savienojumu, amonjaka **un** smalko daļiņu **■** antropogēnās emisijas saskaņā ar valstu emisiju samazināšanas saistībām, kas piemērojamas no 2020. **līdz 2029. gadam** un **no 2030. gada**, kā noteikts II pielikumā.
2. Neskarot 1. punktu, dalībvalstis **■** veic nepieciešamos pasākumus **ar mērķi ierobežot** savas 2025. gada sēra dioksīda, slāpekļa oksīdu, nemetāna gaistošo organisko savienojumu, amonjaka un smalko daļiņu **■** antropogēnās emisijas. Minēto emisiju **indikatīvos** līmeņus nosaka, **■** izmantojot lineāru samazinājuma trajektoriju starp valstu emisiju līmeņiem, **kuri noteikti emisiju samazināšanas saistībās** 2020. gadam, un emisiju līmeņiem, kuri noteikti emisiju samazināšanas saistībās 2030. gadam.

Dalībvalstis var ievērot nelineāru samazinājuma trajektoriju, ja tas ir efektīvāk no ekonomiskā vai tehniskā viedokļa un ja no 2025. gada tā pakāpeniski tuvinās lineāra samazinājuma trajektorijai un neietekmē nevienu no emisiju samazināšanas saistībām 2030. gadam. Dalībvalstis norāda minēto nelineāro trajektoriju un iemeslus, kāpēc tā tiek ievērota, valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmās, kas jāiesniedz Komisijai saskaņā ar 10. panta 1. punktu.

Ja emisijas 2025. gadam *nevar* ierobežot saskaņā ar noteikto samazinājumu trajektoriju, dalībvalstis *turpmākajos informatīvajos pārskatu ziņojumos*, kas jāiesniedz Komisijai saskaņā ar 10. panta 2. punktu, paskaidro *šādas novirzes iemeslus, kā arī pasākumus, kas ļautu dalībvalstīm atgriezties pie savām trajektorijām*.

3. Attiecībā uz 1. un 2. punkta izpildi neņem vērā šādas emisijas:

a) emisijas no gaisa kuģiem ārpus nosēšanās un pacelšanās cikla;

■

b) emisijas no valstu jūras satiksmes uz un no **2. panta 2. punktā** norādītajām teritorijām;

c) emisijas no starptautiskās jūras satiksmes ■ ;

d) slāpekļa oksīdu un *nemetāna gaistošo organisko savienojumu emisijas no darbībām, uz kurām attiecas ziņošanā izmantojamā nomenklatūra (NFR), kā paredzēts LRTAP konvencijas (2014) kategorijās 3B (kūtsmēslu apsaimniekošana) un 3D (lauksaimniecības zemes)*.

5. pants
Elastīguma iespējas

1. ***Dalībvalstis saskaņā ar IV pielikuma 4. daļu var sagatavot koriģētus valsts sēra dioksīda, slāpekļa oksīdu, nemetāna gaistošo organisko savienojumu, amonjaka un smalko daļiņu emisiju gada pārskatus, ja, piemērojot uzlabotas emisiju inventarizācijas metodes, kas atjauninātas saskaņā ar zinātnes atziņām, būtu konstatējama valstu emisiju samazināšanas saistību neizpilde.***

Lai noteiktu, vai ir izpildīti attiecīgie nosacījumi, kas izklāstīti IV pielikuma 4. daļā, uzskata, ka emisiju samazināšanas saistības laikposmam no 2020. līdz 2029. gadam ir noteiktas 2012. gada 4. maijā.

No 2025. gada gadījumā, ja emisijas faktori vai metodika, kas tiek izmantota, lai noteiktu emisijas no konkrētu kategoriju avotiem, būtiski atšķiras no tiem, kādi tika sagaidīti Savienības tiesību aktu gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā konkrētu normu vai standartu īstenošanas rezultātā, ievērojot IV pielikuma 4. daļas 1. punkta d) apakšpunkta ii) un iii) punktu, korekcijām piemēro šādus papildu nosacījumus:

- a) ***attiecīgā dalībvalsts – pēc tam, kad tā ir ņēmusi vērā konstatējumus, kas izdarīti valsts inspekcijas un izpildes programmās, ar kurām pārrauga Savienības tiesību aktu gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā efektivitāti, – pierāda, ka būtiski atšķirīgo emisijas faktoru rašanās iemesls nav minēto tiesību aktu īstenošana vai izpilde iekšzemē;***

- b) *attiecīgā dalībvalsts par būtisko atšķirību emisijas faktoros ir informējusi Komisiju, kas, ievērojot 11. panta 2. punktu, izskata, vai nepieciešama turpmāka rīcība.*
2. *Ja dalībvalsts konkrētā gadā ārkārtēji aukstas ziemas vai ārkārtēji sausas vasaras dēļ nevar izpildīt savas emisiju samazināšanas saistības, tā šīs saistības var izpildīt, aprēķinot valsts gada emisiju vidējo lielumu attiecīgajā gadā, iepriekšējā gadā un nākamajā gadā ar noteikumu, ka šis vidējais lielums nepārsniedz dalībvalsts samazināšanas saistībās noteikto valsts gada emisiju līmeni.*
3. *Ja konkrētā gadā dalībvalsts, kurai viena vai vairākas II pielikumā iekļautās samazināšanas saistības ir noteiktas stingrākas par izmaksu ziņā efektīvu samazinājumu, kas paredzēts TSAP 16, pēc visu izmaksu ziņā efektīvo pasākumu īstenošanas nevar izpildīt attiecīgās emisiju samazināšanas saistības, tad maksimums piecus gadus uzskata, ka tā izpilda minētos attiecīgos emisiju samazinājumus, ar noteikumu, ka katrā no minētajiem gadiem tā minēto neatbilstību kompensē ar līdzvērtīgu citas II pielikumā minētas piesārņojošās vielas emisiju samazinājumu.*

4. *Ja neatbilstību valsts emisiju samazināšanas saistībām, kas noteiktas attiecīgajām piesārņojošām vielām, rada pēkšņi un ārkārtas traucējumi vai jaudas zudums elektroenerģijas un/vai siltuma apgādes vai ražošanas sistēmā, ko nebija iespējams saprātīgi paredzēt, uzskata, ka dalībvalsts maksimums trīs gadus izpilda savus pienākumus saskaņā ar 4. pantu, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:*
- a) *attiecīgā dalībvalsts ir pierādījusi, ka ir veikti visi saprātīgie centieni, tostarp jaunu pasākumu īstenošana un jaunu politikas nostādņu izveide, lai nodrošinātu atbilstību, un ka tos turpinās veikt, lai neatbilstības laikposmu pēc iespējas saīsinātu; un*
 - b) *attiecīgā dalībvalsts ir pierādījusi, ka pasākumu un politikas nostādņu īstenošana papildus a) apakšpunktā minētajiem radītu nesamērīgas izmaksas, būtiski apdraudētu valsts enerģētisko drošību vai ievērojamai iedzīvotāju daļai radītu būtisku enerģētiskās nabadzības risku.*
5. Dalībvalstis, kuras plāno piemērot 1., 2., 3. vai 4. punktu, **par to** informē Komisiju līdz attiecīgā pārskata gada **15. februārim**. Minētajā informācijā iekļauj attiecīgās piesārņojošās vielas un nozares un, ja iespējams, apmēru, kādā tas ietekmēs valstu emisiju pārskatus.

6. Komisija ar Eiropas Vides aģentūras palīdzību pārskata un novērtē, vai kādu elastīguma iespēju izmantošana konkrētajā gadā izpilda attiecīgos nosacījumus, *kas izklāstīti šā panta 1. punktā un IV pielikuma 4. daļā vai attiecīgā gadījumā šā panta 2., 3. vai 4. punktā.*

Ja Komisija uzskata, ka konkrētas elastīguma iespējas izmantošana neatbilst *attiecīgajiem nosacījumiem, kas izklāstīti šā panta 1. punktā un IV pielikuma 4. daļā vai šā panta 2., 3. vai 4. punktā, tā deviņu mēnešu laikā no attiecīgā ziņojuma, kas minēts 8. panta 4. punktā, saņemšanas dienas pieņem lēmumu, informējot attiecīgo dalībvalsti, ka minētās elastīguma iespējas izmantošana nevar tikt akceptēta, un norādot minētā atteikuma iemeslus.* Ja Komisija deviņu mēnešu laikā no 8. panta 4. *punktā* norādītā attiecīgā ziņojuma saņemšanas dienas nav paudusi nekādus iebildumus, attiecīgā dalībvalsts uzskata, ka minētās elastīguma iespējas izmantošana minētajam gadam ir spēkā un ir akceptēta. ■

7. Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, precizējot detalizētus noteikumus *šā panta* ■ 1., 2., 3. un 4. punktā minēto elastīguma iespēju izmantošanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 17. pantā minēto pārbaudes procedūru.
8. *Komisija, īstenojot savas pilnvaras saskaņā ar 6. un 7. punktu, ņem vērā attiecīgās vadlīnijas, kas izstrādātas saskaņā ar LRTAP konvenciju.*

6. pants

Valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas

1. Dalībvalstis izstrādā, pieņem un īsteno savas valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas saskaņā ar III pielikuma 1. daļu, lai saskaņā ar 4. pantu ierobežotu savas ikgadējās antropogēnās emisijas **un lai palīdzētu sasniegt šīs direktīvas mērķus, ievērojot 1. panta 1. punktu.**
2. Izstrādājot, pieņemot un īstenojot 1. punktā norādīto programmu, dalībvalstis:
 - a) **attiecīgā gadījumā**, izmantojot datus un metodiku, ko izstrādājusi Eiropas monitoringa un novērtēšanas programma (EMEP) saskaņā ar LRTAP konvencijas protokolu par kopējās programmas gaisa piesārņojuma izplatības lielos attālumos novērošanai un novērtēšanai Eiropā ilgtermiņa finansēšanu **■**, novērtē, cik lielā mērā valstu emisiju avoti varētu ietekmēt gaisa kvalitāti to teritorijās un kaimiņos esošajās dalībvalstīs;
 - b) ņem vērā nepieciešamību samazināt gaisu piesārņojošo vielu emisijas, lai panāktu atbilstību gaisa kvalitātes mērķiem savās teritorijās un – attiecīgā gadījumā – kaimiņos esošajās dalībvalstīs;

- c) īstenojot pasākumus, lai izpildītu savas valsts saistības attiecībā uz smalko daļiņu samazināšanu, par prioritāti nosaka kvēpu emisiju samazināšanu;
- d) nodrošina saskaņotību ar citiem attiecīgajiem plāniem un programmām, kas izveidoti, ievērojot valsts vai Savienības tiesību aktos *izklāstītās* prasības.

Lai izpildītu attiecīgās valstu emisiju samazināšanas saistības, dalībvalstis valsts gaisa piesārņojuma kontroles ierobežošanas programmās **■** ietver *III pielikuma 2. daļā noteiktos obligātos emisiju samazināšanas pasākumus un var minētajās programmās ietvert III pielikuma 2. daļā noteiktos fakultatīvos emisiju samazināšanas pasākumus* vai pasākumus, kuri sasniedz tādu pašu *samazinājumu*.

- 3. *Dalībvalstis atjaunina* valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas *vismaz* reizi *četros* gados.
- 4. Neskarot 3. punktu, emisiju samazināšanas politikas pasākumus un valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmās ietvertos pasākumus atjaunina *18* mēnešos pēc *jaunākā valsts emisiju pārskata vai valsts emisiju prognozes iesniegšanas, ja atbilstīgi iesniegtajiem datiem* nav izpildītas 4. pantā izklāstītas saistības vai pastāv risks, ka tās netiks izpildītas **■**.

■

5. Dalībvalstis par saviem valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmu projektiem un jebkādiem nozīmīgiem atjauninājumiem pirms minēto programmu pabeigšanas apspriežas ar **sabiedrību** saskaņā ar **Direktīvu 2003/35/EK** un ar kompetentajām iestādēm, uz kurām varētu attiekties valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmu īstenošana, jo tām ir specifiski ar vidi saistīti pienākumi gaisa piesārņojuma, kvalitātes un pārvaldības jomā visos līmeņos.
6. Attiecīgā gadījumā **veic** pārrobežu apspriedes.
7. Komisija sekmē valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmu izstrādi un īstenošanu, attiecīgā gadījumā ar paraugprakses apmaiņu.
8. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 16. pantu, lai grozītu šo direktīvu attiecībā uz III pielikuma 2. daļas pielāgošanu **norisēm, tostarp** tehnikas attīstībai, **saistībā ar LRTAP konvenciju**.
9. Komisija var izstrādāt ieteikumus valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmu izstrādei un īstenošanai.
10. Komisija **ar īstenošanas aktiem arī precizē** valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmu formu . **Minētos** īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 17. pantā norādīto pārbaudes procedūru.

7. pants
Finansiāls atbalsts

Komisija cenšas atvieglot piekļuvi esošajiem Savienības līdzekļiem saskaņā ar tiesību normām, ar ko reglamentē minētos līdzekļus, lai atbalstītu pasākumus, kuri jāveic šīs direktīvas mērķu īstenošanai.

Minētie Savienības līdzekļi ietver pašlaik un turpmāk pieejamu finansējumu cita starpā saskaņā ar:

- a) Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu;*
- b) Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, ietverot attiecīgo finansējumu saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku;*
- c) instrumentiem, ar ko finansē rīcību vides un klimata politikas jomā, piemēram, programmu LIFE.*

Komisija izvērtē iespēju izveidot vienas pieturas aģentūru, kur ikviena ieinteresētā persona var viegli pārbaudīt Savienības līdzekļu pieejamību un attiecīgās piekļuves procedūras projektiem, ar kuriem risina gaisa piesārņojuma problēmas.

8. pants

Valstu emisiju pārskati un prognozes un informatīvie pārskata ziņojumi

1. Dalībvalstis sagatavo un ik gadu atjaunina valstu emisiju pārskatus I pielikuma A tabulā norādītajām piesārņojošajām vielām saskaņā ar tajā izklāstītajām prasībām.

Dalībvalstis **var** sagatavot un ik gadu atjaunināt valstu emisiju pārskatus I pielikuma B tabulā norādītajām piesārņojošajām vielām saskaņā ar tajā izklāstītajām prasībām.
2. Dalībvalstis sagatavo un reizi **četros** gados atjaunina teritoriāli sadalītus valstu emisiju pārskatus **un** lielo stacionāro avotu pārskatus, un **reizi divos gados** – valstu emisiju prognozes I pielikuma C tabulā norādītajām piesārņojošām vielām saskaņā ar tajā izklāstītajām prasībām.
3. Dalībvalstis sastāda informatīvu pārskata ziņojumu, kuru pievieno 1. un 2. punktā minētajiem valstu emisiju pārskatiem un prognozēm pievieno informatīvu pārskata ziņojumu saskaņā ar I pielikuma D tabulā izklāstītajām prasībām.

■
4. Dalībvalstis, kuras izvēlas izmantot elastīguma iespēju saskaņā ar 5. pantu ■, attiecīgā gada informatīvajā pārskata ziņojumā iekļauj informāciju, **kas pierāda, ka minētās elastīguma iespējas izmantošana atbilst attiecīgajiem nosacījumiem, kuri izklāstīti 5. panta 1. punktā un IV pielikuma 4. daļā vai attiecīgā gadījumā 5. panta 2., 3. vai 4. punktā** ■.

5. Dalībvalstis *sagatavo un atjaunina valstu* emisiju pārskatus (tostarp – *attiecīgā gadījumā* – pielāgotus valstu emisiju pārskatus), valstu emisiju prognozes, teritoriālā griezumā atspoguļotus valstu emisiju pārskatus, lielo stacionāro avotu pārskatus un pievienotos informatīvos pārskata ziņojumus saskaņā ar IV pielikumu.
6. Komisija ar Eiropas Vides aģentūras palīdzību ik gadu *sagatavo* un atjaunina Savienības mēroga emisiju pārskatus un informatīvu pārskata ziņojumu, kā arī ik pa diviem gadiem Savienības mēroga emisiju prognozes un ik pa četriem gadiem – teritoriālā griezumā atspoguļotus Savienības mēroga emisiju pārskatus, Savienības mēroga lielo stacionāro avotu pārskatus par I pielikumā minētajam piesārņojošām vielām, pamatojoties uz *šā panta* 1., 2. un 3. punktā minēto informāciju.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 16. pantu, lai grozītu šo direktīvu attiecībā uz I pielikuma **■** un IV pielikuma *pielāgošanu norisēm*, tostarp tehnikas un zinātnes attīstībai, *saistībā ar LRTAP konvenciju*.

9. pants

Gaisa piesārņojuma ietekmes monitorings

1. Dalībvalstis nodrošina **EU** gaisa piesārņojuma negatīvo ietekmju uz **ekosistēmām monitoringu, pamatojoties uz monitoringa punktu tīklu, kas** ir reprezentatīvs attiecībā uz to **saldūdens, dabiskām un daļēji dabiskām dzīvotnēm un mežu ekosistēmu tipiem, izmantojot izmaksu ziņā efektīvu un uz risku balstītu pieeju.**

Šajā nolūkā dalībvalstis veic **saskaņošanu ar** citām monitoringa programmām, kuras izveidotas, **ievērojot** Savienības tiesību aktus **EU**, tostarp Direktīvu 2008/50/EK **EU**, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK¹ **un Padomes Direktīvu 92/43/EEK**², **un – attiecīgā gadījumā – LRTAP konvenciju, un attiecīgā gadījumā izmanto atbilstīgi minētajām programmām savāktos datus.**

Lai izpildītu šā panta prasības, dalībvalstis var izmantot V pielikumā uzskaitītos fakultatīvos monitoringa rādītājus.

2. Vācot un ziņojot **V pielikumā uzskaitīto informāciju**, var izmantot metodes, kas noteiktas LRTAP konvencijā un tās rokasgrāmatās, kuras attiecas uz starptautiskās sadarbības programmām.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 16. pantu, lai grozītu šo direktīvu attiecībā uz V pielikuma pielāgošanu tehnikas un zinātnes attīstībai **un norisēm saistībā ar LRTAP konvenciju.**

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

² Padomes **Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).**

10. pants

Dalībvalstu ziņojumi

1. Dalībvalstis iesniedz Komisijai savu **pirmo** valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmu līdz ... [27 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] .

Ja valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programma tiek atjaunināta saskaņā ar 6. panta 4. punktu, attiecīgā dalībvalsts divu mēnešu laikā **atjaunināto programmu iesniedz** Komisijai.

Komisija izskata valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas un to atjauninājumus, ņemot vērā 4. panta 2. punktā un 6. pantā izklāstītās prasības.

2. Dalībvalstis iesniedz savus valsts emisiju pārskatus un prognozes, teritoriāli sadalītus valstu emisiju pārskatus, lielo stacionāro avotu pārskatus un 8. panta 1., 2. un 3. punktā un – attiecīgā gadījumā – 8. panta 4. punktā norādītos informatīvos pārskata ziņojumus Komisijai un Eiropas **Vides** aģentūrai, ievērojot I pielikumā izklāstītos ziņojumu iesniegšanas termiņus.

Šī ziņošana ir saskaņota ar ziņošanu LRTAP konvencijas sekretariātam.

█

3. Komisija – ar Eiropas Vides aģentūras palīdzību un *apspriežoties ar* attiecīgajām dalībvalstīm – **■ pirmajā ziņošanas gadā un pēc tam regulāri** pārskata valstu emisiju pārskatu datus. Minētajā pārskatīšanā ietver:
- a) pārbaudes, ar kurām pārliecinās par iesniegtās informācijas pārredzamību, precizitāti, konsekveni, salīdzināmību un pilnīgumu;
 - b) pārbaudes, ar kurām nosaka gadījumus, kuros pārskata dati ir sagatavoti neatbilstīgi prasībām, kas izklāstītas starptautiskajās tiesībās, jo īpaši *LRTAP* konvencijā ietvertajām;
 - c) attiecīgā gadījumā – aprēķinus par pārskatīšanas rezultātā nepieciešamajām tehniskajām korekcijām, apspriežoties ar *attiecīgo dalībvalsti*.

Ja attiecīgā dalībvalsts un Komisija, ievērojot c) apakšpunktu, nespēj panākt vienošanos par tehnisko korekciju nepieciešamību vai saturu, Komisija pieņem lēmumu, kurā nosaka tehniskās korekcijas, kas jāpiemēro attiecīgajai dalībvalstij.

4. Dalībvalstis Komisijai un Eiropas Vides aģentūrai sniedz šādu 9. pantā norādīto informāciju:
- a) līdz ... *[18 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas]* un pēc tam reizi četros gados ziņas par monitoringa punktu atrašanās vietām un saistītajiem rādītājiem, **ko izmanto gaisa piesārņojuma ietekmes monitoringam**; un
 - b) **līdz ...** *[30 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas]* un pēc tam reizi četros gados **9. pantā minētos monitoringa datus**.

11. pants

Komisijas ziņojumi

1. Komisija līdz ... *[39 mēneši pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas]* un pēc tam reizi četros gados ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas **īstenošanā panākto** progresu, ieskaitot novērtējumu par tās ieguldījumu to mērķu sasniegšanā, **kuri minēti 1. pantā, tostarp par:**

■

- a) **progresu attiecībā uz:**
 - i) **direktīvas 4. pantā minētajiem indikatīvajiem emisiju līmeņiem un emisiju samazināšanas saistībām un – attiecīgā gadījumā – par iemesliem, ja tie nav sasniegti;**

- ii) gaisa kvalitātes līmeņiem saskaņā ar Pasaules veselības organizācijas publicētajām pamatnostādnēm par gaisa kvalitāti;*
 - iii) Savienības bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu mērķiem saskaņā ar 7. vides rīcības programmu;*
- b) tādu pasākumu apzināšanu, kurus nepieciešams turpmāk veikt Savienības un dalībvalsti līmenī, lai sasniegtu a) apakšpunktā minētos mērķus;*
 - c) Savienības līdzekļu izmantošanu nolūkā atbalstīt pasākumus, ko veic, lai īstenotu šīs direktīvas mērķus;*
 - d) Komisijas veiktās valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmu un to atjauninājumu izskatīšanas rezultātiem, ievērojot 10. panta 1. punkta trešo daļu;*
 - e) izvērtējumu par šīs direktīvas ietekmi uz veselību un vidi un tās sociāli ekonomisko ietekmi.*
- 2. Ja ziņojumā ir norādīts, ka 4. pantā minēto indikatīvo emisijas līmeņu un emisiju samazināšanas saistību nesasniegšanu varētu izraisīt neefektīvi Savienības tiesību akti gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā, tostarp no to īstenošanas dalībvalsts līmenī, Komisija attiecīgā gadījumā izpēta turpmākas rīcības nepieciešamību, ņemot vērā arī īstenošanas ietekmi nozaru līmenī. Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz tiesību aktu priekšlikumus, tostarp jauniem tiesību aktiem gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā, lai nodrošinātu šajā direktīvā noteikto saistību izpildi.*

12. pants

Eiropas Tīra gaisa forums

Komisija izveido Eiropas Tīra gaisa forumu, lai sniegtu ieguldījumu ieteikumos un sekmētu koordinētu to Savienības tiesību aktu un politikas jomu īstenošanu, kas saistīti uz gaisa kvalitātes uzlabošanu, regulāri kopā pulcinot visas ieinteresētās personas, tostarp dalībvalstu kompetentās iestādes visos attiecīgajos līmeņos, Komisiju, nozaru, pilsoniskās sabiedrības un zinātnisko aprindu pārstāvjus. Eiropas Tīra gaisa forumā notiek pieredzes un paraugprakses apmaiņa, tostarp par mājokļu apkures un autotransporta radīto emisiju samazinājumiem, kas var uzlabot valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas un to īstenošanu un kalpot tām par ierosmi.

13. pants

Pārskatīšana

- 1. Komisija, pamatojoties uz 11. panta 1. punktā minētajiem ziņojumiem, pārskata šo direktīvu ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim, lai nodrošinātu progresu virzībā uz 1. panta 2. punktā minēto mērķu sasniegšanu, jo īpaši ņemot vērā zinātnes un tehnikas attīstību un Savienības klimata un enerģētikas politikas īstenošanu.*

Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz tiesību aktu priekšlikumus par emisiju samazināšanas saistībām laikposmam pēc 2030. gada.

2. *Attiecībā uz amonjaku – Komisija, veicot pārskatīšanu, jo īpaši novērtē:*
- a) *jaunākos zinātniskos pierādījumus;*
 - b) *ANO/EEK Vadlīnijas par amonjaka emisiju novēršanu un mazināšanu atjauninājumus, ANO/EEK Labas lauksaimniecības prakses pamatkodeksu amonjaka emisijas samazināšanai¹, kas pēdējo reizi pārskatīts 2014. gadā ("Amonjaka vadlīnijas")²;*
 - c) *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/75/ES³ 3. panta 10. punktā definēto labāko pieejamo tehnisko paņēmieni atjauninājumus;*
 - d) *agrovides pasākumus saistībā ar kopējo lauksaimniecības politiku.*
3. *Komisija, pamatojoties uz paziņotajām valstu dzīvsudraba emisijām, novērtē to ietekmi uz 1. panta 2. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu un apsver pasākumus minēto emisiju samazināšanai, un – attiecīgā gadījumā – iesniedz tiesību akta priekšlikumu.*

¹ Lēmums ECE/EB.AIR/127, 36.e punkts.

² **Lēmums 2012/11, ECE/EB/AIR/113/Add. 1.**

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

14. pants
Piekļuve informācijai

1. Dalībvalstis saskaņā ar Direktīvu 2003/4/EK nodrošina turpmāk norādītās informācijas aktīvu un sistemātisku izplatīšanu sabiedrībā, publicējot publiski pieejamā tīmekļa vietnē:
 - a) valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas un jebkādas to atjauninājumus;
 - b) valstu emisiju pārskatus (tostarp attiecīgā gadījumā koriģētus valstu emisiju pārskatus), valstu emisiju prognozes, informatīvus pārskata ziņojumus un papildu ziņojumus, kā arī informāciju, kura Komisijai sniegta saskaņā ar 10. pantu.

2. Komisija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1367/2006 ¹ nodrošina informācijas aktīvu un sistemātisku izplatīšanu sabiedrībā, publicējot publiski pieejamā tīmekļa vietnē Savienības mēroga emisiju pārskatus un prognozes, kā arī informatīvus pārskata ziņojumus.

¹ ***Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1367/2006 (2006. gada 6. septembris) par to, kā Kopienas iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (OV L 264, 25.9.2006., 13. lpp.).***

3. *Komisija savā tīmekļa vietnē publicē:*

- a) *pamata pieņēmumus, kuri ņemti vērā saistībā ar katru dalībvalsti, nosakot tās valsts emisiju samazināšanas potenciālu, kas izmantots, lai sagatavotu 2015. gada janvāra TSAP ziņojumu Nr. 16;*
- b) *sarakstu ar attiecīgiem Savienības tiesību aktiem gaisa piesārņojuma ierobežošanai tā avotā; un*
- c) *direktīvas 10. panta 1. punkta trešajā daļā minētās izskatīšanas rezultātus.*

15. pants

Sadarbība ar trešām valstīm un koordinācija starptautiskajās organizācijās

Savienība un dalībvalstis, **neskarot LESD 218. pantu**, pēc vajadzības iesaistās divpusējā un daudzpusējā sadarbībā ar trešām valstīm un veic koordināciju attiecīgajās starptautiskajās organizācijās, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmā (*UNEP*), Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijā (ANO/EEK), **Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijā (FAO)**, Starptautiskajā jūrniecības organizācijā (*IMO*) un Starptautiskajā civilās aviācijas organizācijā (*ICAO*), tostarp izmantojot arī informācijas apmaiņu, par tehnisko un zinātnisko pētniecību un izstrādi, lai uzlabotu pamatu emisiju samazināšanas **veicināšanai**.

16. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. **■** Pilnvaras **pieņemt** 6. panta 8. punktā, 8. panta 7. punktā un 9. panta 3. punktā minētos **deleģētos aktus** Komisijai piešķir uz **piecu gadu laikposmu no 2016. gada 31. decembra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.**
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 6. panta 8. punktā, 8. panta 7. punktā un 9. panta 3. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu **par atsaukšanu** izbeidz tajā minēto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 6. panta 8. punktu, 8. panta 7. punktu un 9. panta 3. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

17. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Gaisa kvalitātes komiteja, kas izveidota ar Direktīvas 2008/50/EK 29. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešo daļu.

18. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par to valsts noteikumu pārkāpšanu, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu sankciju piemērošanu. Paredzētajām sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas.

19. pants

Grozījumi Direktīvā 2003/35/EK

Direktīvas 2003/35/EK I pielikumam pievieno šādu apakšpunktu:

"g) 6. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/... par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK⁺.

* OV L XX, XX.XX.XXXX., X. lpp."

⁺ OV: lūdzu ievietot tekstā šīs direktīvas numuru un OV publikācijas atsauci zemsvītras piezīmē.

20. pants
Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, **līdz ...** [18 mēneši pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā dienas].

Atkāpjoties no pirmās daļas, normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu 10. panta 2. punkta prasības, dalībvalstīs stājas spēkā līdz 2017. gada 15. februārim.

Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

21. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Direktīvu 2001/81/EK atceļ no ... [18 mēneši pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā dienas].

Atkāpjoties no pirmās daļas:

- a) Direktīvas 2001/81/EK **1. un 4. pantu un I pielikumu** turpina piemērot **█** līdz 2019. gada 31. decembrim;
- b) Direktīvas 2001/81/EK 7. un 8. pantu un III pielikumu atceļ no 2016. gada 31. decembra.

█

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar VI pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.

2. Dalībvalstis līdz 2019. gada 31. decembrim var piemērot šīs direktīvas 5. panta **1. punktu** attiecībā uz maksimāli pieļaujamām emisijām saskaņā ar Direktīvas 2001/81/EK 4. pantu un I pielikumu.

22. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā 2016. gada 31. decembrī.

23. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

....,

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

I PIELIKUMS

EMISIJU GAISĀ MONITORINGS UN ZIŅOŠANA PAR TĀM

A tabula Ikgadējās emisiju ziņošanas prasības, kā noteikts 8. panta 1. punkta pirmajā daļā

Elements	Piesārņojošās vielas	Laika rindas	Ziņošanas datums
Kopējās valstu emisijas pēc <i>NFR</i> ¹ avota kategorijas * I	– SO₂, NO_x, NMGOS, NH₃, CO – smagie metāli (Cd, Hg, Pb) ** – NOP *** (kopā PAO, benzo(a)pirēns, benzo(b)fluorantēns, benzo(k)fluorantēns, indeno(1,2,3-c,d)pirēns, dioksīni/furāni, PHB, HHB)	Reizi gadā, par laikposmu no 1990. gada līdz ziņošanas gadam mīnus 2 gadi (X-2)	15. februāris *****
Kopējās valstu emisijas pēc <i>NFR</i> avota kategorijas * I	– PM _{2,5} , PM ₁₀ **** un, ja pieejams , kvēpi	Reizi gadā, par laikposmu no 2000. gada līdz ziņošanas gadam mīnus 2 gadi (X-2)	15. februāris *****
I	I	I	I

¹ Ziņošanā izmantojamā nomenklatūra (*NFR* jeb *nomenclature for reporting*), kā paredzēts *LRTAP* konvencijā.

* *Par dabiskajām emisijām ziņo saskaņā ar metodēm, kas norādītas LRTAP konvencijā un EMEP/EEA rokasgrāmatā par gaisu piesārņojošo vielu emisiju pārskatu. Tās neiekļauj valsts kopējās emisijās, un par tām ziņo atsevišķi.*

** Cd (kadmijs), Hg (dzīvsudrabs), Pb (svins).

*** NOP (noturīgi organiskie piesārņotāji).

**** *"PM₁₀" ir daļiņas, kuru aerodinamiskais diametrs ir vienāds ar vai mazāks par 10 mikrometriem (μm).*

***** Ja iesniegtie dati ir kļūdaini, dati ir jāiesniedz atkārtoti ne vēlāk kā četru nedēļu laikā, skaidri izskaidrojot veiktās izmaiņas.

B tabula Ikgadējās emisiju ziņošanas prasības, kā noteikts 8. panta 1. punkta otrajā daļā

Elements	Piesārņojošās vielas	Laika rindas	Ziņošanas datums
Kopējās valstu emisijas pēc <i>NFR</i> avota kategorijas *	– smagie metāli (As, Cr, Cu, Ni, Se un Zn un to savienojumi) ** – KSD ***	Reizi gadā, par laikposmu no 1990. gada (<i>TSP</i> – no 2000. gada) līdz ziņošanas gadam mīnus 2 gadi (X-2)	15. februāris

* ***Par dabiskajām emisijām ziņo saskaņā ar metodēm, kas norādītas LRTAP konvencijā un EMEP/EEA rokasgrāmatā par gaisu piesārņojošo vielu emisiju pārskatu. Tās neiekļauj valsts kopējās emisijās, un par tām ziņo atsevišķi.***

** As (arsēns), Cr (hroms), Cu (varš), Ni (niķelis), Se (selēns), Zn (cinks).

*** KSD (kopējais suspendēto daļiņu apjoms).

█

C tabula **Ziņošanas** prasības attiecībā uz emisijām un prognozēm, kā minēts 8. panta 2. punktā

Elements	Piesārņojošās vielas	Laika rindas / mērķa gadi	Ziņošanas datums
Valstu emisiju dati ar ģeogrāfisko koordinātu piesaisti pēc avota kategorijas (<i>GNFR</i>)	– SO₂, NO_x, NMGOS, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5} – smagie metāli (Cd, Hg, Pb) – NOP (kopā PAO, HHB, PHB, dioksīni/furāni) – kvēpi (ja pieejams)	Reizi četros gados, par ziņošanas gadu mīnus 2 gadi (X-2) no 2017. gada	1. maijs*
Lielie stacionārie piesārņojuma avoti (LPPA) pēc avota kategorijas (<i>GNFR</i>)	– SO₂, NO_x, NMGOS, CO, NH₃, PM₁₀, PM_{2,5} – smagie metāli (Cd, Hg, Pb) – NOP (kopā PAO, HHB, PHB, dioksīni/furāni) – kvēpi (ja pieejams)	Reizi četros gados, par ziņošanas gadu mīnus 2 gadi (X-2) no 2017. gada	1. maijs*
Prognozētās emisijas, apkopotas pēc <i>NFR</i>	SO ₂ , NO _x , NH ₃ , NMGOS, PM _{2,5} un, ja pieejams, kvēpi	Reizi divos gados, par 2020., 2025., 2030. prognožu gadu un, ja iespējams, par 2040. un 2050. prognožu gadu	15. marts

█	█		█

* Ja iesniegtie dati ir kļūdaini, dati jāiesniedz atkārtoti četru nedēļu laikā, skaidri izskaidrojot veiktās izmaiņas.

D tabula Direktīvas 8. panta 3. punktā minētās ikgadējo informatīvo pārskata ziņojumu iesniegšanas prasības

Elements	Piesārņojošās vielas	Laika rindas / mērķa gadi	Ziņošanas datums
Informatīvais pārskata ziņojums	– SO₂, NO_x, NMGOS, NH₃, CO, ■, PM_{2,5}, PM₁₀ ■ – smagie metāli (Cd, Hg, Pb ■) <i>un kvēpi</i> – NOP (kopā PAO, benzo(a)pirēns, benzo(b)fluorantēns, benzo(k)fluorantēns, indeno(1,2,3-c,d)pirēns, dioksīni/furāni, PHB, HHB) – <i>Ja pieejams, smagie metāli (As, Cr, Cu, Ni, Se un Zn un to savienojumi) un TSP</i>	Visi gadi (kā norādīts A, B un C tabulā)	15. marts

II PIELIKUMS

VALSTU EMISIJU SAMAZINĀŠANAS SAISTĪBAS

A tabula: Sēra dioksīda (SO₂), slāpekļa oksīdu (NO_x) un nemetāna gaistošo organisko savienojumu (NMGOS) emisiju samazināšanas saistības. Samazināšanas saistībām bāzes gads ir 2005. gads, autotransportam, piemēro emisijām, kuras aprēķinātas, pamatojoties uz pārdotajām degvielām*.

Dalībvalsts	SO ₂ samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		NO _x samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		NMGOS samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu	
	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gada m	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Jebkurā no gadiem laikposm ā no 2020. līdz 2029. ga dam	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada
Beļģija	43 %	66 %	41 %	59 %	21 %	35 %
Bulgārija	78 %	88 %	41 %	58 %	21 %	42 %
Čehijas Republika	45 %	66 %	35 %	64 %	18 %	50 %
Dānija	35 %	59 %	56 %	68 %	35 %	37 %

Dalībvalsts	SO ₂ samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		NO _x samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		NMGOS samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu	
	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gada m	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada
Vācija	21 %	58 %	39 %	65 %	13 %	28 %
Igaunija	32 %	68 %	18 %	30 %	10 %	28 %
Grieķija	74 %	88 %	31 %	55 %	54 %	62 %
Spānija	67 %	88 %	41 %	62 %	22 %	39 %
Francija	55 %	77 %	50 %	69 %	43 %	52 %
Horvātija	55 %	83 %	31 %	57 %	34 %	48 %
Īrija	65 %	85 %	49 %	69 %	25 %	32 %
Itālija	35 %	71 %	40 %	65 %	35 %	46 %
Kipra	83 %	93 %	44 %	55 %	45 %	50 %

Dalībvalsts	SO ₂ samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		NO _x samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		NMGOS samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu	
	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gada m	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada
Latvija	8 %	46 %	32 %	34 %	27 %	38 %
Lietuva	55 %	60 %	48 %	51 %	32 %	47 %
Luksembur ga	34 %	50 %	43 %	83 %	29 %	42 %
Ungārija	46 %	73 %	34 %	66 %	30 %	58 %
Malta	77 %	95 %	42 %	79 %	23 %	27 %
Nīderlande	28 %	53 %	45 %	61 %	8 %	15 %
Austrija	26 %	41 %	37 %	69 %	21 %	36 %
Polija	59 %	70 %	30 %	39 %	25 %	26 %
Portugāle	63 %	83 %	36 %	63 %	18 %	38 %
Rumānija	77 %	88 %	45 %	60 %	25 %	45 %
Slovēnija	63 %	92 %	39 %	65 %	23 %	53 %
Slovākija	57 %	82 %	36 %	50 %	18 %	32 %
Somija	30 %	34 %	35 %	47 %	35 %	48 %

Dalībvalsts	SO ₂ samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		NO _x samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		NMGOS samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu	
	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gada m	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Jebkurā no gadiem laikposmā no 2030. gada
Zviedrija	22 %	22 %	36 %	66 %	25 %	36 %
Apvienotā Karaliste	59 %	88 %	55 %	73 %	32 %	39 %
ES-28	59 %	79 %	42 %	63 %	28 %	40 %

* *Dalībvalstis, kurām ir izvēles iespēja saskaņā ar LRTAP konvenciju par atbilstības pamatu izmantot valsts kopējās emisijas, ko aprēķina, pamatojoties uz izmantotajām degvielām, var saglabāt minēto iespēju, lai nodrošinātu starptautisko un Savienības tiesību saskaņotību.*

B tabula: Amonjaka (NH₃) **un** smalko daļiņu (PM_{2,5}) emisiju samazināšanas saistības.

Samazināšanas saistībām bāzes gads ir 2005. gads, autotransportam, piemēro emisijām, kuras aprēķinātas, pamatojoties uz pārdotajām degvielām*.

Dalībvalsts	NH ₃ samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		PM _{2,5} samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu		I
	Kādā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Kādā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Kādā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam	Kādā no gadiem laikposmā no 2030. gada	
Beļģija	2 %	13 %	20 %	39 %	I
Bulgārija	3 %	12 %	20 %	41 %	I
Čehijas Republika	7 %	22 %	17 %	60 %	I
Dānija	24 %	24 %	33 %	55 %	I
Vācija	5 %	29 %	26 %	43 %	I
Igaunija	1 %	1 %	15 %	41 %	I
Grieķija	7 %	10 %	35 %	50 %	I
Spānija	3 %	16 %	15 %	50 %	I
Francija	4 %	13 %	27 %	57 %	I
Horvātija	1 %	25 %	18 %	55 %	I
Īrija	1 %	5 %	18 %	41 %	I
Itālija	5 %	16 %	10 %	40 %	I
Kipra	10 %	20 %	46 %	70 %	I

Dalībvalsts	NH ₃ samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu			PM _{2,5} samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu			I
	Kādā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam		Kādā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Kādā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam		Kādā no gadiem laikposmā no 2030. gada	
Latvija	1 %		1 %	16 %		43 %	I
Lietuva	10 %		10 %	20 %		36 %	I
Luksemburga	1 %		22 %	15 %		40 %	I
Ungārija	10 %		32 %	13 %		55 %	I

Dalībvalsts	NH ₃ samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu			PM _{2,5} samazinājums salīdzinājumā ar 2005. gadu			I
	Kādā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam		Kādā no gadiem laikposmā no 2030. gada	Kādā no gadiem laikposmā no 2020. līdz 2029. gadam		Kādā no gadiem laikposmā no 2030. gada	
Malta	4 %		24 %	25 %		50 %	I
Nīderlande	13 %		21 %	37 %		45 %	I
Austrija	1 %		12 %	20 %		46 %	I
Polija	1 %		17 %	16 %		58 %	I
Portugāle	7 %		15 %	15 %		53 %	I
Rumānija	13 %		25 %	28 %		58 %	I
Slovēnija	1 %		15 %	25 %		60 %	I
Slovākija	15 %		30 %	36 %		49 %	I
Somija	20 %		20 %	30 %		34 %	I
Zviedrija	15 %		17 %	19 %		19 %	I
Apvienotā Karaliste	8 %		16 %	30 %		46 %	I
ES-28	6 %		19 %	22 %		49 %	I

* *Dalībvalstis, kurām ir izvēles iespēja saskaņā ar LRTAP konvenciju par atbilstības pamatu izmantot valsts kopējās emisijas, ko aprēķina, pamatojoties uz izmantotajām degvielām, var saglabāt minēto iespēju, lai nodrošinātu starptautisko un Savienības tiesību saskaņotību.*

III PIELIKUMS

DIREKTĪVAS 6. UN 10. PANTĀ MINĒTO VALSTU GAISA PIESĀRŅOJUMA IEROBEŽOŠANAS PROGRAMMU SATURS

1. DAĻA

VALSTS GAISA PIESĀRŅOJUMA IEROBEŽOŠANAS PROGRAMMU MINIMĀLAIS SATURS

1. Sākotnējās valstu gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmās, kas minētas 6. un 10. pantā, ietver vismaz šādu informāciju:
 - a) valsts politikas satvars gaisa kvalitātes un piesārņojuma jomā, saskaņā ar kuru programma ir izstrādāta, tostarp:
 - i) politikas prioritātes un to saistība ar prioritātēm, kas noteiktas citās attiecīgajās politikas jomās, ieskaitot klimata pārmaiņu un – *attiecīgā gadījumā* – *lauksaimniecības, rūpniecības un transporta jomas*;
 - ii) valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm noteiktie pienākumi;
 - iii) progress, kas emisiju samazināšanā un gaisa kvalitātes uzlabošanā panākts ar pašreizējo politiku un pasākumiem, kā arī tas, cik lielā mērā panākta atbilstība valsts un Savienības saistībām;
 - iv) prognozētā turpmākā attīstība, pieņemot, ka nemainās jau pieņemtā politika un pasākumi;

- b) politikas risinājumi, kuri tiek apsvērti, lai izpildītu emisiju samazināšanas saistības, kas noteiktas laikposmam no 2020. līdz 2029. gadam un pēc 2030. gada, un 2025. gadam noteiktos starpposma emisiju līmeņus un lai turpmāk uzlabotu gaisa kvalitāti, kā arī šo risinājumu analīze (arī analīzes metode); *attiecīgā gadījumā* – politikas un pasākumu individuālā vai kopējā ietekme *uz emisiju samazināšanu, gaisa kvalitāti un vidi* un ar iepriekšminēto saistītā nenoteiktība;
- c) pasākumi un politika, ko plānots pieņemt, tostarp to pieņemšanas, īstenošanas un pārskatīšanas laika grafiks un kompetentās iestādes;
- d) attiecīgā gadījumā skaidrojums par to, kāpēc *2025. gadam noteiktos indikatīvos emisiju līmeņus nevar sasniegt, neveicot pasākumus, kas rada nesamērīgas izmaksas*;
- e) *attiecīgā gadījumā pārskats par 5. pantā izklāstīto elastīguma iespēju izmantošanu un jebkādu šādas izmantošanas ietekmi uz vidi*;
- f) novērtējums par to, kā izvēlēta politika un pasākumi nodrošina saskaņotību ar citās attiecīgajās politikas jomās izveidotajiem plāniem un programmām.

2. Valsts gaisa piesārņojuma ierobežošanas programmas atjauninājumi, kas minēti 6. un 10. pantā, ietver vismaz šādu informāciju:

- a) novērtējums par progresu programmas īstenošanā un emisiju un piesārņojuma koncentrācijas samazināšanā;
- b) jebkuras būtiskas izmaiņas attiecībā uz politiku, novērtējumiem, programmu vai to īstenošanas laika grafiku.

2. DAĻA

EMISIJU SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMI, KAS MINĒTI 6. PANTA 2. PUNKTA OTRAJĀ DAĻĀ

■ Dalībvalstis *ņem vērā attiecīgās* Amonjaka vadlīnijas un *izmanto* labākos pieejamos tehniskos paņēmienus ■ *saskaņā ar* Direktīvu 2010/75/ES ■ .

A. Amonjaka emisiju ierobežošanas pasākumi

1. Dalībvalstis, *ņemot vērā* ANO/EEK 2014. gada Labas lauksaimniecības prakses pamatkodeksu amonjaka emisijas samazināšanai, izveido valsts konsultatīvu kodeksu par labu lauksaimniecības praksi amonjaka emisiju *ierobežošanai*, kurā aptver vismaz šādus jautājumus:

- a) slāpekļa apsaimniekošana, ņemot vērā *visu* slāpekļa aprites ciklu;
- b) mājlopu barošanas stratēģijas;
- c) kūstmēslu izkliedēšanas *paņēmieni*, kas rada mazas emisijas;
- d) kūstmēslu uzkrāšanas sistēmas, kas rada mazas emisijas;

e) dzīvnieku novietņu sistēmas, kas rada mazas emisijas ■ ,

f) iespējas ierobežot amonjaka emisijas, ko rada minerālmēslu lietošana.

■

2. Pamatojoties uz principiem, kuri noteikti ANO/EEK Vadlīnijās par slāpekļa bilancēm ■ , dalībvalstis **var** izveidot valsts slāpekļa bilanci, lai monitorētu izmaiņas reaktīvā slāpekļa kopējos zudumos lauksaimniecībā, tostarp attiecībā uz amonjaku, slāpekļa oksīdu, amoniju, nitrātiem un nitrītiem²⁵.
3. Dalībvalstis **aizliedz** izmantot amonija karbonāta mēslošanas līdzekļus **un var** samazināt amonjaka emisijas no neorganiskiem mēslošanas līdzekļiem, izmantojot šādas pieejas:

■

- a) urīnvielu saturošus mēslošanas līdzekļus ■ **aizstāj** ar amonija nitrātu saturošiem mēslošanas līdzekļiem;

²⁵ Lēmums 2012/10, ECE/EB.AIR/113/Add 1.

- b) ja turpina izmantot urīnvielu saturošus mēslošanas līdzekļus, **izmanto** tādas metodes, attiecībā uz kurām ir pierādīts, ka tās samazina amonjaka emisijas vismaz par 30 % salīdzinājumā ar Amonjaka vadlīnijās aprakstīto standartmetodi;
 - c) **tiek sekmēta neorganisko mēslošanas līdzekļu aizstāšana ar organiskiem mēslošanas līdzekļiem, un, ja turpina izmantot neorganiskos mēslošanas līdzekļus, tos izkļiedē** saskaņā ar paredzamajām prasībām apmēslojamajiem kultūraugiem vai ganībām attiecībā uz slāpekli un fosforu, ņemot vērā arī esošo barības vielu saturu augsnē un barības vielas no citiem mēslošanas līdzekļiem.
4. Dalībvalstis **var** samazināt amonjaka emisijas no pakaišu kūtsmēsliem, izmantojot šādas pieejas:
- a) **samazina** emisijas no vircas un cieto kūtsmēsļu iestrādāšanas aramzemē un ganībās, izmantojot metodes, kas samazina emisijas par vismaz 30 % salīdzinājumā ar Amonjaka vadlīnijās aprakstīto standartmetodi, un atbilstīgi šādiem nosacījumiem:
 - i) kūtsmēslus un vircu **izkļiedē tikai** saskaņā ar paredzamajām barības vielu prasībām apmēslojamajiem kultūraugiem vai ganībām attiecībā uz slāpekli un fosforu, ņemot vērā arī esošo barības vielu saturu augsnē un barības vielas no citiem mēslošanas līdzekļiem;

- ii) kūtsmēslus un vircu **neizk liedē** , ja apmēslojamā zeme ir piesātināta ar ūdeni, tā ir applūdusi, sasalusi vai pārklāta ar sniegu;
 - iii) vircu ganībās **izk liedē** , izmantojot cauruļveida laistītājus vai seklo/dziļo iestrādāšanas sistēmu;
 - iv) aramzemē izk liedētos **kūtsmēslus** un vircu **iestrādā** četru stundu laikā pēc izk liedēšanas;
- b) **samazina** emisijas no kūtsmēslu uzkrāšanas ārpus dzīvnieku novietnēm, izmantojot šādas pieejas:
- i) pēc 2022. gada 1. janvāra uzbūvētajās vircas krātuvēs **izmanto** uzkrāšanas sistēmas vai tehniskos paņēmienus , kas rada mazas emisijas un kas, kā pierādīts, samazina amonjaka emisijas vismaz par 60 % salīdzinājumā ar Amonjaka vadlīnijās aprakstīto standartmetodi, bet saistībā ar esošajām vircas krātuvēm – par vismaz 40 %;
 - ii) cieto kūtsmēslu krātuves **ir pārsegtas** ;
 - iii) **tiek nodrošināts** , ka saimniecībās kūtsmēslu krātuves ir pietiekami ietilpīgas, lai kūtsmēslus izk liedētu tikai kultūraugu augšanas periodos;

- c) **samazina** emisijas no dzīvnieku novietnēm, izmantojot sistēmas, kas, kā pierādīts, samazina amonjaka emisijas vismaz par 20 % salīdzinājumā ar Amonjaka vadlīnijās aprakstīto standartmetodi;
- d) **samazina** emisijas no kūtsmēsliem, izmantojot zema proteīna satura barošanas stratēģijas, kas, kā pierādīts, samazina amonjaka emisijas vismaz par 10 % salīdzinājumā ar Amonjaka vadlīnijās aprakstīto standartmetodi.

B. Emisiju samazināšanas pasākumi daļiņu un kvēpu emisiju ierobežošanai

1. **Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013**

II pielikumu ²⁶ par savstarpējo atbilstību, dalībvalstis **var** aizliegt lauksaimniecības atlikumu un atkritumu un koksnes atlikumu sadedzināšanu klajā laukā.

Dalībvalstis pārrauga un nodrošina saskaņā ar pirmo daļu īstenota aizlieguma īstenošanu. Jebkādi izņēmumi saistībā ar šādu aizliegumu pieļaujami tikai tad, ja tie noteikti profilaktiskās programmās, lai izvairītos no meža ugunsgrēkiem, apkarotu kaitīgos organismus vai aizsargātu bioloģisko daudzveidību.

2. Dalībvalstis **var** izveidot valsts konsultatīvo kodeksu par labu lauksaimniecības praksi pienācīgai ražas atlieku apsaimniekošanai, pamatojoties uz šādām pieejām:

- a) uzlabot augsnes struktūru, iestrādājot tajā ražas atliekas;

²⁶ **II pielikums par "savstarpējo atbilstību" Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.).**

- b) izmantot uzlabotus tehniskos paņēmienus ražas atlieku iestrādāšanai;
- c) piemērot ražas atlieku izmantošanas alternatīvas metodes;
- d) uzlabot augsnes stāvokli (barības vielu ziņā) un struktūru, iestrādājot tajā kūtsmēslus tādā apjomā, kas noteikts par optimālu augu augšanai, un tādējādi izvairoties no kūtsmēslu (pakaišu kūtsmēslu, dziļo pakaišu) sadedzināšanas.

C. Novērst ietekmi uz mazajām lauku saimniecībām

■ Veicot A un B iedaļās minētos pasākumus, dalībvalstis **nodrošina**, lai pilnībā tiktu ņemta vērā ietekme uz mazajām un mikro lauku saimniecībām.

Dalībvalstis var, piemēram, atbrīvot mazās un mikro lauku saimniecības no minēto pasākumu veikšanas, ja, ņemot vērā piemērojamās emisiju samazināšanas saistības, tas ir iespējams un atbilstoši.

■

IV PIELIKUMS

METODES, KO IZMANTO, LAI SAGATAVOTU UN ATJAUNINĀTU 5. UN 8. PANTĀ MINĒTOS VALSTU EMISIJU PĀRSKATUS UN PROGNOZES, INFORMATĪVOS PĀRSKATU ZIŅOJUMUS UN KORIĢĒTUS VALSTU EMISIJU PĀRSKATUS

Attiecībā uz I pielikumā minētajām piesārņojošām vielām ■ dalībvalstis ■ *sagatavo* valstu emisiju pārskatus, *attiecīgā gadījumā* koriģētus valstu emisiju pārskatus, valstu emisiju prognozes, teritoriāli sadalītus valstu emisiju pārskatus, lielo stacionāro avotu pārskatus un informatīvos pārskatu ziņojumus, izmantojot metodiku, ko pieņēmušas *LRTAP* konvencijas līgumslēdzējas puses (*EMEP* ziņošanas vadlīnijas), un dalībvalstīm jāizmanto tajās minētā *EMEP/EEA* rokasgrāmata par gaisu piesārņojošo vielu emisiju pārskatu (*EMEP/EEA* rokasgrāmata). Atbilstīgi šīm pašām vadlīnijām sagatavo arī papildu informāciju, jo īpaši darbības datus, kas nepieciešami valstu emisiju pārskatu un prognožu novērtēšanai.

EMEP ziņošanas vadlīniju izmantošana neskar šajā pielikumā precizētu kārtību, kura noteikta attiecībā uz I pielikumā precizēto ziņošanā izmantojamo nomenklatūru, laika rindām un ziņošanas datumiem.

1.DAĻA

VALSTU IKGADĒJIE EMISIJU PĀRSKATI

1. Valstu emisiju pārskati ir pārredzami, konsekventi, salīdzināmi, pilnīgi un precīzi.

2. Emisijas no identificētām galvenajām avotu kategorijām aprēķina saskaņā ar *EMEP/EEA* rokasgrāmatā definētām metodēm, cenšoties izmantot 2. līmeņa vai augstāka līmeņa (detalizētas) metodes.

Dalībvalstis, gatavojot valstu emisiju pārskatus, var izmantot citas zinātniski pamatotas un saderīgas metodes, ja ar minētajām metodēm iegūst precīzākas aplēses nekā ar *EMEP/EEA* rokasgrāmatā norādītajām standarta metodēm.

3. Dalībvalstis aprēķina transporta emisijas un iesniedz ziņojumu par tām atbilstīgi valstu enerģijas bilancēm, par ko iesniegts ziņojums *Eurostat*.
4. Autotransporta emisijas aprēķina un ziņojumu par tām iesniedz, pamatojoties uz attiecīgajā dalībvalstī pārdotajām degvielām ¹. Turklāt ziņojumu par autotransporta emisijām dalībvalstis var iesniegt, pamatojoties uz izmantotajām degvielām vai nobrauktajiem kilometriem dalībvalstī.
5. Dalībvalstis ziņojumā savas gada emisijas norāda vienībās, kuras noteiktas *LRTAP* konvencijas *NFR* ziņojuma veidnē.

¹ ***Dalībvalstis, kurām ir izvēles iespēja saskaņā ar LRTAP konvenciju par atbilstības pamatu izmantot valsts kopējās emisijas, ko aprēķina, pamatojoties uz izmantotajām degvielām, var saglabāt šo iespēju, lai nodrošinātu starptautisko un Savienības tiesību saskaņotību.***

2. DAĻA

VALSTU EMISIJU PROGNOZES

1. Valstu emisiju prognozes ir pārredzamas, konsekventas, salīdzināmas, pilnīgas un precīzas, un paziņotā informācija ietver vismaz šādus elementus:
 - a) skaidras norādes par pieņemto un plānoto politiku un pasākumiem, kas ietverti prognozēs;
 - b) *attiecīgā gadījumā* – saistībā ar prognozēm veiktas jutīguma analīzes rezultāti;
 - c) metožu, modeļu, pamata pieņēmumu un galveno ievadparametru un izvadparametru apraksts.
2. Valstu emisiju prognozes aprēķina un apkopo pa attiecīgajām avotu nozarēm. Par katru piesārņojošo vielu saskaņā ar *EMEP/EEA* rokasgrāmatā sniegtiem ieteikumiem dalībvalstis norāda prognozes "ar pasākumiem" (pieņemtie pasākumi) un – attiecīgā gadījumā – prognozes "ar papildpasākumiem" (plānotie pasākumi).
3. Valstu emisiju prognozes atbilst valsts ikgadējam emisiju pārskatam *par x-3 gadu* un prognozēm, kas paziņotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013¹.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 525/2013 (2013. gada 21. maijs) par mehānismu *siltumnīcefekta* gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai valstu un Savienības līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām un par Lēmuma Nr. 280/2004/EK atcelšanu (OV L 165, 18.6.2013., 13. lpp.).

3. DAĻA

INFORMATĪVS PĀRSKATA ZIŅOJUMS

Informatīvos pārskata ziņojumus sagatavo saskaņā ar *EMEP* ziņošanas vadlīnijām un tos sniedz, izmantojot vadlīnijās paredzēto pārskata ziņojumu veidni. Pārskata ziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

- a) konkrēto metožu, pieņēmumu, emisijas faktoru un darbības datu apraksti, atsauces un informācijas avoti, kā arī to izvēles pamatojums;
- b) apraksts par galvenajām emisiju avotu kategorijām valsts līmenī;
- c) informācija par nenoteiktībām, kvalitātes nodrošināšanu un verifikāciju;
- d) pārskatu sagatavošanas institucionālās kārtības apraksts;
- e) pārrēķini un plānotie uzlabojumi;
- f) ja nepieciešams, informācija par 5. panta 1., 2., 3. un 4. punktā paredzēto elastīguma iespēju izmantošanu;
- g) ja nepieciešams, informācija par iemesliem atkāpties no saskaņā ar 4. panta 2. punktu noteiktās samazinājuma trajektorijas, kā arī pasākumus, ar kuriem tuvinās trajektorijai;
- h) ziņojuma kopsavilkums.

4. DAĻA
VALSTU EMISIJU PĀRSKATU KORIGĒŠANA

1. Dalībvalsts, kas ierosina koriģēt savu valsts emisiju pārskatu saskaņā ar 5. panta **1. punktu**, savā Komisijai adresētajā priekšlikumā iekļauj vismaz šādus apstiprinošus dokumentus:
 - a) pierādījums, ka attiecīgās valstu emisiju samazināšanas saistības ir pārsniegtas;
 - b) pierādījums par to, cik lielā mērā emisiju pārskata koriģēšana samazina pārsniegto daudzumu un sekmē atbilstību attiecīgajām valstu emisiju samazināšanas saistībām;
 - c) novērtējums par to, vai un kad paredzēts sasniegt attiecīgās valstu emisiju samazināšanas saistības, pamatojoties uz valstu nekoriģētām emisiju prognozēm;
 - d) pierādījums, ka koriģēšana atbilst vienam vai vairākiem šādiem trīs nosacījumiem. Vajadzības gadījumā var iekļaut atsauci uz attiecīgajām iepriekš veiktām korekcijām:
 - i) attiecībā uz jaunām emisiju avotu kategorijām:
 - pierādījums, ka jaunā emisiju avota kategorija ir atzīta zinātniskajā literatūrā un/vai *EMEP/EEA* rokasgrāmatā;

- pierādījums, ka šī avota kategorija nav iekļauta attiecīgajā valstu vēsturisko emisiju pārskatā tad, kad tika noteiktas emisiju samazināšanas saistības;
 - pierādījums, ka emisijas no jaunas avotu kategorijas neļauj dalībvalstij izpildīt savas emisiju samazināšanas saistības, ko papildina detalizēts metožu apraksts, dati par emisijām un emisijas faktori, kas ļauj izdarīt minēto secinājumu;
- ii) attiecībā uz ievērojami atšķirīgiem emisijas faktoriem, ko izmanto konkrētu avotu kategoriju emisiju noteikšanai:
- sākotnējo emisijas faktoru apraksts, kurā ietverts arī detalizēts apraksts par emisijas faktoru noteikšanā izmantoto zinātnisko pamatojumu;
 - pierādījums, ka sākotnējie emisijas faktori ir izmantoti emisiju samazinājumu noteikšanai laikā, kad tika paredzēti šie samazinājumi;
 - atjaunināto emisijas faktoru apraksts, kurā ietverta arī detalizēta informācija par emisijas faktora noteikšanā izmantoto zinātnisko pamatojumu;
 - emisiju aplēšu salīdzinājums, kas veikts, izmantojot sākotnējos un atjauninātos emisijas faktorus, un kas apliecina, ka emisijas faktoru maiņa neļauj dalībvalstij izpildīt savas emisiju samazināšanas saistības;
 - pamatojums lēmumam par to, vai emisijas faktoru izmaiņas ir būtiskas;

■

- iii) attiecībā uz ievērojami atšķirīgām metodēm, ko izmanto konkrētu avotu kategoriju emisiju noteikšanai:
- sākotnēji izmantoto metožu apraksts, kurā ietverta arī detalizēta informācija par emisijas faktora noteikšanā izmantoto zinātnisko pamatojumu;
 - pierādījums, ka sākotnējās metodes ir izmantotas emisiju samazinājumu noteikšanai laikā, kad tika paredzēti šie samazinājumi;
 - izmantoto atjaunināto metožu apraksts, kurā ietverts arī detalizēts apraksts par metožu noteikšanā izmantoto zinātnisko pamatojumu vai atsauci;
 - emisiju aplēšu salīdzinājums, kas veikts, izmantojot sākotnējās un atjauninātās metodes, un kas apliecina, ka metožu maiņa neļauj dalībvalstij izpildīt savas emisiju samazināšanas saistības;
 - pamatojums lēmumam par to, vai metožu izmaiņas ir būtiskas.
2. Par koriģēšanas procedūrām, attiecībā uz kurām jāievēro līdzīgi priekšnoteikumi, dalībvalstis var iesniegt vienu un to pašu papildinformāciju ar noteikumu, ka katra dalībvalsts iesniedz vajadzīgo ar konkrēto valsti saistīto informāciju, kā izklāstīts 1. punktā.
3. Dalībvalstis pārrēķina koriģētās emisijas, lai – *ciktāl iespējams* – nodrošinātu laika rindu konsekvensi par katru gadu, kad tiek piemērota(s) korekcija(s).
-

V PIELIKUMS

DIREKTĪVAS 9. PANTĀ MINĒTIE FAKULTATĪVIE RĀDĪTĀJI GAISA PIESĀRŅOJUMA IETEKMES MONITORINGAM

- a) saldūdens ekosistēmās: nosaka, cik lielā mērā nodarīts bioloģiskais kaitējums, ietverot jutīgus receptorus (mikrofīti, makrofīti un diatomejas); zivju vai bezmugurkaulnieku krājumu bojāeja:

galvenais rādītājs ir skābes neitralizēšanas kapacitāte (*ANC*), un papildrādītāji ir skābums (pH), šķīstošie sulfāti (SO_4), nitrāti (NO_3) un izšķīdušais organiskais ogleklis

paraugu ņemšanas biežums: mainīts no reizes gadā (ezeros rudens cirkulācijas periodā) uz reizi mēnesī (ūdenstecēs).

- b) sauszemes ekosistēmās: novērtē augsnes skābumu, augsnes barības vielu zudumu, slāpekļa piesātinājumu un bilanci, kā arī bioloģiskās daudzveidības zudumu:

- i) galvenais rādītājs ir augsnes skābums: apmaiņas bāzisko katjonu saturs (piesātinājums ar bāzēm) un apmaiņas alumīnija saturs augsnē:

paraugu ņemšanas biežums: reizi desmit gados ;

– papildrādītāji ir pH, sulfātu, nitrātu, bāzisko katjonu un alumīnija koncentrācija augsnes šķīdumā:

paraugu ņemšanas biežums: katru gadu (pēc vajadzības);

- ii) galvenais rādītājs ir augsnes nitrātu izskalošanās (NO_3 , izskalošanās):

paraugu ņemšanas biežums: katru gadu;

- iii) galvenais rādītājs ir oglekļa un slāpekļa koeficients (C/N), un papildrādītājs ir kopējais slāpeklis augsnē ($N_{kopā}$):

paraugu ņemšanas biežums: reizi desmit gados;

- iv) galvenais rādītājs ir barības vielu līdzsvars lapās (N/P, N/K, N/Mg):

paraugu ņemšanas biežums: reizi četros gados;

- c) sauszemes ekosistēmās: novērtē ozona radīto kaitējumu veģētācijas struktūrai un bioloģiskajai daudzveidībai:

- i) galvenais rādītājs ir veģētācijas struktūra un lapotnes bojājumi, un papildrādītājs ir oglekļa plūsma ($C_{plūsma}$):

paraugu ņemšanas biežums: katru gadu;

- ii) galvenais rādītājs ir oglekļa plūsmas kritisko līmeņu pārsniegšana:

paraugu ņemšanas biežums: katru gadu augšanas sezonā.

I

VI PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Direktīva 2001/81/EK	Šī direktīva
1. pants	1. pants
2. panta pirmā daļa un <i>otrās daļas c), d) un e) punkts</i>	2. pants
3. panta e) punkts	3. panta 1. punkts
-	3. panta 2., 3., 4., 5., 8., 9., 12., 11. un 13. punkts
3. pants <i>i)</i> punkts	3. panta 6. punkts
3. panta k) punkts	3. panta 7. punkts
3. panta <i>h)</i> punkts	3. panta 10. punkts
3. panta g) punkts	3. panta 11. punkts
4. pants	4. pants 1. un 2. punkts
2. panta otrās daļas <i>a) un b) punkts</i>	4. panta 3. punkts
-	5. pants
6. panta 1. punkts ■	6. panta 1. punkts
6. panta 2. punkts	6. panta 2. un 5.–10. punkts
6. panta 3. punkts	6. panta 3. un 4. punkts
-	7. pants
7. panta 1. punkts	8. panta 1. punkta pirmā daļa
-	8. panta 1. punkta otrā daļa, 2.–4. punkts
■	■
7. panta 2. punkts	8. panta 5. punkts

Direktīva 2001/81/EK	Šī direktīva
7. panta 3. punkts	8. panta 6. punkts
7. panta 4. punkts	8. panta 7. punkts
-	9. pants
8. panta 2. punkts	10. panta 1. punkts
8. panta 1. punkts	10. panta 2. punkts ■
-	10. panta 3. un 4. punkts
9. pants ■	11. pants

Direktīva 2001/81/EK	Šī direktīva
-	12. pants
10. pants	13. pants
6. panta 4. punkts	14. panta 1. punkts
7. panta 3. punkts un 8. panta 3. punkts	14. panta 2. un 3. punkts
█	█
█	█
11. pants	15. pants
13. panta 3. punkts	16. pants
13. panta 1. un 2. punkts	17. pants
14. pants	18. pants
-	19. pants
15. pants	20. pants
-	21. pants
16. pants	22. pants
17. pants	23. pants
8. panta 1. punkts un III pielikums	I pielikums
I pielikums	II pielikums
-	III, V un VI pielikums
III pielikums	IV pielikums
